

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.21.572/2016/4.szám

A Szegedi Ítéltábla a Mihó Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Mihó Ferenc) által képviselt felperesnek - a dr. Fábián Bernadette ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2016. november 8. napján kelt 11.P.20.543/2016/17. számú ítélete ellen az alperes által 19. sorszám alatt benyújtott fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 12 700 (tizenkettőezer-hétszáz) Ft fellebbezési eljárási költséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes magáncélú használatra megvásárolta a **(gpjmű frg.rszm.-a)** forgalmi rendszámú Volkswagen Polo típusú gépjárművet bruttó 2 300 000 Ft vételárért. A vételárból 1 922 400 Ft finanszírozására az alperes jogelődjével, a **(jogelőd neve)** Zrt-vel (a továbbiakban: alperes) 2008. július 7. napján megkötötte a **(kölcsönszerződés száma)** számú, svájci frank alapú kölcsönszerződést. A felek az egyedi szerződésben rögzítették a havi törlesztő részletek összegét és esedékességét, az összes törlesztő részlet összegét (3 576 360 Ft), a törlesztő részletek számát (120 alkalom) és a teljes hiteldíjmutató mértékét (17,99 %). A kamat- és az árfolyamváltozás (kamatváltozás I. és a kamatváltozás II.) elszámolásának módjaként az ún. havi normál konstrukcióban állapodtak meg.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes gépjármű hitelezési tevékenységére vonatkozó **(üzletszabályzat jelölése)** számú üzletszabályzata (továbbiakban: Üsz.), amely többek az alábbi - a jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza:

- IV.7.: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy Kölcsönbevevő köteles a Hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

- IV.9.: „Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni."
- VI.1.: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg".
- VI.3.: „Amennyiben a törzskönyv bármely oknál fogva a Kölcsönbevevő birtokába kerül, köteles azt haladéktalanul a Hitelező részére értékküldeményként továbbítani."

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg a kölcsön visszafizetésének biztosítására - felfüggesztő feltétellel - adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 4. pontja szerint az alperes a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig a kölcsönbevevő vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 6. pont). A szerződés 7. pontja szerint „A Hitelező az e megállapodás szerint alapított vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a Kölcsönbevevő a jelen megállapodás 1. pontjában hivatkozott kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az alperes a 2014. évi XL. tv. (a továbbiakban: DH2 tv.) szerinti, a perbeli kölcsönszerződéssel összefüggő elszámolást elkészítette. Az elszámolással szemben a felperes panasszal nem élt, az felülvizsgáltként minősül.

Az alperes 2015. szeptemberében a szerződést felmondta.

A felperes többször módosított keresetében kérte elsődlegesen annak megállapítását, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre, ezért a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerinti elszámolás eredményeképpen a bíróság kötelezze az alperest 519 660 Ft megfizetésére. Másodlagos hivatkozása szerint a kölcsönszerződés érvénytelen, annak jogkövetkezményeként a szerződés hatályossá nyilvánítását, és az ennek alapján történő elszámolás eredményeként az alperes 740 263 Ft megfizetésére kötelezését kérte. Kérte továbbá kötelezni az alperest a perbeli gépjármű törzskönyvének kiadására azzal az indokkal, hogy az alperes opciós joga - az annak gyakorlására nyitva álló 5 éves határidő elteltére figyelemmel - megszűnt. Hivatkozott továbbá a szerződés részleges érvénytelenségére is, amelynek jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé nyilvánításával annak megállapítását kérte, hogy fennálló tartozása 540 430 Ft, amelynek 19 havi részletekben történő megfizetését vállalta.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A törzskönyv kiadására vonatkozó kereset kapcsán hangsúlyozta, a törzskönyv a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka, amely az opciós jogtól független. Hivatkozva az Üsz. IV.9. pontjában foglaltakra, kiemelte, a törzskönyv kiadására csak akkor köteles, ha a felperes az összes tartozását megfizette, ez pedig nem történt meg. Utalt az e körben álláspontját alátámasztó bírói gyakorlatra.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperesnek a perbeli gépjármű törzskönyvét. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és a felperest 44 400 Ft, az alperest pedig 36 000 Ft eljárási illeték állam részére történő megfizetésére kötelezte.

A törzskönyv kiadására vonatkozó rendelkezések tekintetében hangsúlyozta, az alperesnek a törzskönyv birtokban tartásához való joga az opciós joghoz kapcsolódik, és nem függ össze a felperes teljesítésével, mert az Üsz. IV.9. pontja csak azt az esetet szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását, nevezetesen, ha a felperes a fizetési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Ugyanakkor nem jelenti azt, hogy az alperes akkor is jogosult magánál tartani a törzskönyvet, ha az opciós joga megszűnt. Utalt e körben a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítéletében foglaltakra, hangsúlyozva, hogy az alperes opciós joga a szerződés megkötésétől számított 5 év elteltével megszűnt, ezért ezt követően a perbeli gépjármű törzskönyvét alaptalanul tartja a birtokában, emiatt azt kiadni köteles a felperes részére.

Az ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását, a törzskönyv kiadására vonatkozó kereset elutasítását kérte. Továbbra is hangsúlyozta azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtoklásának joga a szerződésnek az opciós joga megszűnésétől független, atipikus biztosítéka. Érvelése szerint az Üsz. IV.9., VI.1. és VI.3. pontjaiból, valamint az opciós szerződés vonatkozó 6. pontja rendelkezéséből - helyesen - arra lehet következtetni, hogy a törzskönyv hitelezőnek történő megküldése és birtokban tartása a kölcsönt biztosította, ezért az opciós joga megszűnése nem jelenti egyúttal azt is, hogy alaptalanul tartja magánál a törzskönyvet. Az Üsz. VI.1. pontja megítélése szerint nem utal arra, hogy a törzskönyv részére történő megküldése az opciós jogát biztosítaná, és arra sem, hogy annak megszűnését követően a törzskönyvet köteles kiadni a felperes részére. Ehhez képest az Üsz. IV.9. pontja egyértelmű rendelkezést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy akkor köteles kiadni a törzskönyvet, ha a felperes valamennyi szerződésből eredő kötelezettségét teljesítette, ez a rendelkezés pedig alátámasztja, hogy a törzskönyv birtokban tartása atipikus biztosíték, amit erősít az Üsz. VI.3. pontja is, amely kimondja, ha a törzskönyv bármely oknál fogva a felperes birtokába kerül, azt köteles a hitelező részére továbbítani. Kiemelte, az opciós szerződés sem ír elő az opciós jog megszűnése esetére törzskönyv kiadási kötelezettséget, amiből megítélése szerint ugyancsak az a következtetés vonható le, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga független az opciós szerződéstől.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezésének a helybenhagyására irányult, fenntartva az elsőfokú eljárás során e keresete körében kifejtett jogi érveit.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperest az opciós joga biztosítékaként illette meg az opciós jog tárgyát képező gépjármű törzskönyve birtokban tartásának joga, s miután az opciós jog - annak gyakorlása nélkül - megszűnt a szerződéskötéstől számított 5 év elteltével, az alperesnek nincs olyan jogcíme, amely alapján jogszerűen visszatarthatná a törzskönyvet. Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének e körben kifejtett indokaival maradéktalanul egyetért, azt megismételni nem kívánja.

Kétségtelen tény, hogy a Kúria - elsőfokú bíróság által az ítélete indokolásában hivatkozott - Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítéletében foglalt döntés a jelen ügyben eljáró bíróságot nem köti, az ítéletábra azonban mindenben osztja az ott kifejtetteket, nevezetesen, hogy az Üsz. törzskönyvet érintő kikötése, így a IV.9. és a VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 6. pontja szerkezetéből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként az opció, valamint az

elidegenítési és terhelési tilalom kikényszerítése érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

Az alperes által sem vitatottan az opciós joga 2013. július 7. napján megszűnt. A peradatok szerint a szerződés felmondására ezt követően (2015. szeptemberében) került sor, arra pedig nem merült fel adat, és maga az alperes sem állította, hogy az opciós joga megszűnését megelőzően az annak gyakorlását megalapozó feltétel bekövetkezett, és gyakorolta az opciós jogát, ezért - a fentiekre figyelemmel - nem tarthat alappal igényt a törzskönyvre, azt köteles kiadni a felperes részére, függetlenül attól, hogy a felperesnek áll-e még fenn vele szemben tartozása.

Különösebb jelentősége nincs annak, hogy a felek az opciós jog gyakorlására nyitva álló 5 éven belüli teljesítés esetére szabályozták a hitelezőnek azt a kötelezettségét - törzskönyv kiadása -, ami ilyen szabályozás hiányában is terhelte volna az alperest. A felek ugyanis az 1959-es Ptk. 200. § (1) bekezdésében megfogalmazott szerződési szabadság elvéből következően - jogszabályi tiltás hiányában - gyakorlatilag bármiben megállapodhatnak, így abban is, hogy külön szabályozzák az említett esetet. Önmagában az, hogy ennek külön szabályozása - az alperes fellebbezésében kifejtett logikai indokok mentén - felesleges rendelkezés volt, nem alkalmas a fellebbezésben kifejtett álláspont alátámasztására.

Az előbbi indokokra tekintettel az ítélet az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részének érintetlenül hagyása mellett, a megfellebbezett rendelkezéseket helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

Az ítélet az alaptalanul fellebbező alperest kötelezte a felperes részére fellebbezési eljárási költség megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján. Annak mértékét - négy munkaóra alapul vételével - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a fellebbezésére az illetéket leróta, így erről az ítélet táblának nem kellett rendelkeznie.

S z e g e d , 2017. március 14.

Dr. Szeghő Katalin sk.. Tóth Gabriella sk.
a tanács elnöke előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró